

La cançó, un «kleenex» per a polítics

Que en un debat sobre vint-i-cinc anys de cançó es parli més del present i del futur que del passat és una prova de bon gust i, sobretot, una mostra que cantar el que sigui en català no té res a veure amb un *revival* permanent. Això és el que va passar al debat organitzat per la llibreria Ona de Barcelona, per celebrar els vint-i-cinc anys de vida. Moderats i esperonats per Ramon Barnils, Raimon, Lluís Llach, Josep Benet, Lluís Serrahima i un nombrós públic no es van dedicar a treure la pols allà on no n'hi ha, sinó que van posar en evidència la manca d'una voluntat política per donar suport a la cançó i a la música catalana actual. Com a resposta a aquesta evidència no van faltar iniciatives: la més sonada i aplaudida va ser la convocatòria davant el Parlament català, i si convé de TV3, ja que els sardanistes n'han obtingut bon resultat, d'una manifestació, evidentment il·legal.

La concurrència pot quedar sobtada que aquesta mena d'iniciatives sorgeixin davant de Lluís Serrahima, responsable de la Generalitat de la cançó i conegut pel nom que li va posar Pau Riba de Cap de Can de la Con de Cul de la Gen de Cat. I és que Lluís Serrahima, davant del panorama, va optar per afegir-se a les reivindicacions, tot i que Ramon Barnils en la presentació va deixar clar que era l'únic que tenia l'obligació de passar comptes, i ho va fer en el camp de la presència de la música catalana en els mitjans de comunicació de la Generalitat, TV3, Catalunya Ràdio i Ràdio Associació.

I no es va estar de dir: «La dificultat està que has d'anar a les emissores i a la TV institucional demanant favors. Hi ha una colla de savis que, quan es parla de música catalana, diuen que és dolenta. S'han fet algunes coses com el programa de TV3 «Música viva». Sé que en Lluís Güell

Una taula redona aplegà la setmana passada, a la llibreria Ona de Barcelona, Raimon, Josep Benet, Lluís Llach, Ramon Barnils i Maurici Serrahima. Damunt el tapet, els mals, els vicis, el futur i les tristors de la cançó.

Carme Matas

de TV3 fa el que pot, però sembla que vagi demanant caritat. Jo us demanaria que us queixéssiu, però que també, quan es facin concerts o recitals de gent jove, hi anéssiu».

Raimon també va dir: «En aquest país hi ha la paradoxa que, si jo fes un disc en castellà, es passaria set vegades més que el mateix en català. Això és el que ha passat amb la Trinca.» En el col·loqui posterior al debat va quedar clar que aquesta era una de les

qüestions que més preocupava el públic, ja que els mitjans de comunicació són bàsics i imprescindibles per a la difusió.

El Cap de Can de la Con de Cul de la Gen de Cat va intentar «escapolir-se de l'escomesa», tant com va poder, i es va definir com 75 % cançó, per tota la seva trajectòria personal, i 25 % funcionari, però tot i així, va haver de posar els números sobre la taula: el resultat és que després de sis anys de miniautonomia, com va dir Raimon, no s'ha fet quasi res. L'any 1985, un pressupost de 24 milions de pessetes, repartits en vuit subvencions i en la creació d'una xarxa de sis locals arreu de Catalunya, per on han actuat 11 grups de roc, fent un total de 131 actuacions. El balanç d'aquest circuit és qualificat per Serrahima d'extraordinari.

Lluís Llach, amb molt de sentit de l'humor, com tota la resta de la taula, va repetir l'expressió «sis locals arreu de Catalunya», amb la inflexió justa de veu perquè ressonés la grandesa de l'obra. El públic no va poder fer res més que riure.

DOMÈNEC UMBERT

Raimon, Benet, Barnils i Llach.

En l'anàlisi de la situació actual Llach va insistir en la manca d'una editora de música catalana, que podria ser semipública, per evitar el perill d'institucionalitzar-ho tot, per editar tota mena de música catalana, des de l'antiga fins a la més actual, recordant la famosa col·lecció d'Edigsa. El disc —van remarcar— és com un passaport a per un cantant novell.

Josep Benet explicà el diferent tractament que té la cançó o el roc, o el *funky*, o *Yskin* català, respecte a les altres activitats culturals del país, sempre ignorats.

Serrahima va plantejar la necessitat de trobar un estil nacional, afirmació que va rebatre amb contundència Raimon, que va dir que la creativitat no es planificable i que, en canvi, la difusió sí que ho és: «Actualment —digué Raimon— tot el que és cultura i espectacle és l'administració qui ho contracta, això tant passa en català com en castellà. I les institucions no fan res. Els ajuntaments són els únics, i encara fan poca cosa. Hem de tenir en compte que no tenim estat.»

La manca de voluntat política, com l'anomenà Llach, l'abandó, com digué Benet, o la manca d'un projecte cultural, com va batejar Raimon, van ser analitzats en rofunitat. Benet pensa que «en un moment determinat es va produir un abandonament, una moda de carregar-se la cançó, fruit d'un masoquisme propi del nostre país.» Segons Llach: «En el moment de la transició hi ha una renúncia de l'avantguarda intel·lectual per projectar la cançó cap al futur i també dels sectors polítics que sabien la feina feina de la cançó i la seva intencionalitat.» El cantant de Verges veu en aquesta renúncia una intencionalitat política de tancar el moviment: «La cançó exercia sobre la classe política un paper que sembla que molestava. Per a molts, ha estat una contradicció el nostre monolingüisme. La nostra presència empipa perquè el nostre radicalisme no és assumible pels polítics, però sí, en canvi, que és assumible per la gent.»

Davant la impossibilitat d'allargar el debat, Barnils va resumir l'última pregunta no plantejada fent una afirmació que, tal com anaven les coses, ben bé podria ser una conclusió: «La cançó, allò que en diuen cançó, va ser un moviment socio-polític musical, que va sorgir en unes determinades condicions polítiques: Anar a favor d'uns i en contra d'uns altres. Arriba un moment cap allà el 74, quan es va produir la reforma, la ruptura, la reforma ruptural, que van agafar la

DOMÈNEC UMBERT

«En un moment hi hagué la moda masoquista de carregar-se la cançó.»

paella pel mànec els polítics, és a dir els cantants pels morros, i van fer el que els va convenir amb ells. Els polítics, que són els que manen, van decidir que la cançó ja no els interessa. I amb aquesta situació estem fins ara.

Un moviment com el de la cançó ha de mantenir l'essència d'anar contra uns o a favor d'uns altres, perquè el personal que se'n va aprofitar ja passa de la cançó i l'ha tirada com un *kleenex* qualsevol.»

El públic no es va enganxar amb aquesta conclusió, però sí que va plantejar qüestions com la que tragué a la llum algun jove, que va fer matissar una vegada més la paraula «cançó», que mentre no hi hagi canvi serà sinònim de música cantada en català, tot i que el roc català ja comença a tenir una entitat pròpia i destacada. Un adolescent va plantejar la qüestió dient que la cançó era un «mamotreco», i que s'havia de parlar

de roc i de música actual. El representant de la Generalitat va insistir que la seva política passa pel circuit de roc i per crear una infraestructura de sales adequada. L'adolescent, no massa satisfet amb la resposta, va anar més enllà i va reclamar que la Generalitat podria produir videoclips, anar una mica més ràpid.

També va sortir el tema de la «mòvida» madrilenya i la utilització política que n'ha fet el govern de Madrid. El debat deixà una vegada més patent que en aquest país no hi ha voluntat política. Llach insistí en el nostre «sentiment de vergonya i de complex, mentre que a Madrid ho han aprofitat tot, per a un renaixement del nacional-cretinisme. Aquí hi ha un complex raríssim, que està fent molt de mal».

L'acte va acabar amb una frase d'una senyora del públic, fortament aplaudida: «Si hi hagués independència, això no passaria.»

DOMÈNEC UMBERT

«El nostre radicalisme no és assumible pels polítics.»